

Toetsing investeringsvoorstel aan ijkpunten 3e tranche investeringsstrategie

Ijkpunt	Voldoet	Toelichting bij gedeeltelijk / niet voldoen
<p>1. Investeringsvoorstellen dienen aantoonbaar structuurversterkend te zijn voor één of meerdere onderscheidende kwaliteiten van Brabant. Met behulp van de investeringsvoorstellen wordt door de provincie sturing gegeven op de ontwikkeling van de omgevingskwaliteit van Noord-Brabant, passend bij het aangescherpte provincieprofiel en haar rol als gebiedsautoriteit op het ruimtelijke, economische, ecologische en/of culturele domein zoals verwoord in de Agenda van Brabant.</p>	Ja	<p>Op dit moment wordt de potentie van innovatie in de leisure sector niet optimaal benut. Hierdoor liggen er nog veel kansen in de sector binnen Noord-Brabant. Er is behoefte bij ondernemers en stakeholders in en rond de sector aan een financieel instrument om meer te innoveren. Innovatie ontstaat niet alleen door ondernemers in de leisure sector zelf, innovatie ontstaat mede door cross-overs met andere sectoren zoals agrifood, cultuur en natuur. De focus zou volgens de ondernemers moeten liggen op het stimuleren van samenwerking. De sector is gebaat bij co-creatie en experimenteerruimte, bijvoorbeeld via cross-overs met de hightech sector. Een meer innovatief aanbod is noodzakelijk voor het realiseren van de opgave Vrijetijdseconomie (onderdeel van Economisch programma) met als doel: meer banen door meer bezoekers van verder weg die langer blijven en meer besteden, en het versterken en bieden van een etalage voor andere opgaves zoals cultuur, natuur, agrifood en erfgoed.</p>
<p>2. Investeringsvoorstellen zijn een aanvulling op het reguliere beleid; het gaat om duurzame lange termijn investeringen.</p>	Ja	<p>Het fonds is al genoemd in het Kwartiermakers rapport VisitBrabant ConnectBrabant. Bart de Boer 2014: "Het financieel stimuleren van productontwikkeling is een verantwoordelijkheid van diverse partijen. Gelet op de economische doelstellingen voor de vrijetijdseconomie zou het op zijn plaats zijn om een terugverdienmodel te hanteren voor de gewenste financiering, bijvoorbeeld in de vorm van een Fonds voor de Vrijetijdseconomie van gezamenlijke partners. Een dergelijk fonds zou gericht moeten zijn op thema's die niet vanzelf door de markt kunnen worden opgepakt, zoals innovaties, cross-overs en internationale profilering. Hierbij wordt de BOM een partner van belang, met het oog op innovatieve productontwikkeling en toenemende economische spin-off."</p>
<p>3. Het dient te gaan om een daadwerkelijke extra investeringsimpuls: de investeringen dienen niet in de plaats te komen van andere middelen (geen tekorten in lopende exploitatie opvullen).</p>	Ja	<p>Zie 2 Het fonds is niet beoogd om regulier werkkapitaal of balansondersteuning te verstrekken. Het gaat om innovatiekapitaal.</p>
<p>4. Voorstellen die in het kader van deze investeringsstrategie worden uitgewerkt hebben een aantoonbaar multipliereffect, prikkelen tot investeringen van derden en leiden tot maatschappelijke effecten in ten</p>	Ja	<p>De gewenste fondsomvang is zeker in de eerste jaren, voor er exits zijn gerealiseerd, ca 1 miljoen per jaar met een looptijd van ca 10 jaar (bijeengebracht door de "launching private partners" en Midpoint Brabant en "gematcht" door de Provincie). Dit betekent in</p>

<p>minste één van de genoemde domeinen. Niet alle investeringen zullen een financieel 'sneeuwbaaleffect' teweeg brengen. De multiplier kan variëren al naar gelang het type investering of project. Middelen worden gericht ingezet om condities te scheppen waaronder het - met name voor private partijen - aantrekkelijk is om te participeren. Per investeringsvoorstel worden (maatschappelijke) effecten en outcome in beeld gebracht.</p>		<p>totaal ca. € 10 miljoen besteedbaar vermogen. De wens is te komen tot verdere uitbreiding, onder andere via andere regio's in Brabant en ondernemers. De provinciale bijdrage heeft een verwachte multiplier van tussen de 4 en 6. Bij aanvang van het fonds verdubbelt de provincie de bijdragen van de andere partners aan het fonds met maximaal € 500.000. Dit is een multiplier van 2. Naar verwachting financiert het fonds per project een derde tot de helft van het project. Hiermee wordt de multiplier van het LOF 2 tot 3. Dit betekent dat de provinciale bijdrage een multiplier van 4-6 kent. Mochten er nog meer organisaties (regio's, bedrijven) bij dragen aan het LOF, dan zou de multiplier nog verder kunnen stijgen. Afhankelijk van de investeringsfase van de projecten (proof of concept, commercialisatie/productiefase of groeifase) ligt de mate van revolverendheid tussen de 33-66%.</p> <p>Het maatschappelijk effect: door kwaliteitsimpuls ontstaat een innovatief en onderscheidend aanbod waardoor het mogelijk wordt om meer bezoekers te trekken zodat er meer banen beschikbaar komen, het vestigingsklimaat in Brabant verbetert en er een etalage ontstaat voor andere sectoren (cultuur, agrofood, natuur, ...) en per saldo economische structuurversterking.</p>
<p>5. Voorstellen die in deze investeringsstrategie worden uitgewerkt betreffen niet (eenmalige) consumptieve bestedingen, maar dragen bij aan duurzame investeringen (én investeringsrelaties), met waar mogelijk en/of kansrijk een revolverend karakter. Hieruit volgt dat de provincie in beginsel niet subsidieert, maar investeert. Bij voorkeur via participatie, zoals bijvoorbeeld revolving funds, garantiefondsen, participatiefondsen, benefit sharing, Publiek-Private Samenwerking (PPS-constructies), etc.</p>	<p>Ja</p>	<p>Tijdens de uitvoering van de marktverkenning zijn enquête gehouden bij 25 ondernemers is een 11-tal gesprekken gevoerd met bredere stakeholders en is bij een aantal onafhankelijke investeerders/case study fondsen gevraagd wat hun ervaringen zijn. Hieruit blijkt de marktbehoefte zich vaak ofwel in de eerste vroege fase bevindt of juist in de latere uitrolfase. Als dit wordt gecombineerd met de wens efficiënt te opereren en er wordt uitgegaan van een fonds met een omvang van ongeveer € 1 mln per jaar, ligt het vooral voor de hand de inzet te richten op de uitrolfase: conceptontwikkeling gericht op marktintroductie. Hier kan via een korte doorlooptijd (bv. 1-3 jaar) en met overzichtelijke inzet van middelen (naar schatting tussen € 100.000-€ 400.000; gemaximeerd in verband met de noodzaak tot voldoende risicospreiding) een relatief grotere impact behaald worden. Ook hierin liggen risico's, maar de vroegste innovatiefase is dan al doorlopen, zodat er meer kans is op een succesvolle uitrol.</p> <p>Fondsproducten kunnen betreffen leningen (vreemd vermogen, mogelijk in achtergestelde vorm) en/of</p>

		<p>garantstellingen, maar altijd via een vorm van co-financiering. Doel is geen 100% financiering, maar tot bv. 1/3-1/2 inbreng financiering. Het ligt het meest voor de hand dat het zal gaan om mogelijkheden voor converteerbare leningen (leningen omzetbaar in aandelen, waarmee ook van de 'upside' van succesvolle projecten kan worden geprofiteerd). Gezien de beoogde werkwijze (innovatiestimulering) van het Leisurfonds Noord-Brabant dient rekening te worden gehouden dat de revolverendheid lager ligt dan 100%. Innovatie is met veel risico's omgeven, risico's zijn al snel ook groter door meer onbekendheid met dit soort producten in de sector en er is de kans dat (aanloop)verliezen worden geleden. Het ontwikkelen van potentiële projecten kost tijd, terwijl transactiekosten vaak al lopen. Per saldo zou op basis van huidige inzichten en ervaringen elders gezien het innovatiegerichte karakter, de mate van revolverendheid rond ca. 50-65% kunnen liggen.</p> <p>De kaders worden in fase 2 nader uitgewerkt en voorgelegd aan PS</p>
<p>6. Daar waar economische waarde ontstaat (of wordt toegevoegd) wordt in ieder geval geparticipeerd en niet gesubsidieerd. Elk voorstel gaat gepaard met een 'exit-strategie' om provinciaal vermogen weer vrij te krijgen. Duidelijk moet worden wanneer, onder welke omstandigheden en hoe de provincie zich kan terugtrekken. De aanpak kan per voorstel variëren, telkens wordt de meest geschikte manier gekozen.</p>	<p>Ja</p>	<p>Zie ook vraag 5. Het fonds gaat niet in projecten participeren zonder een heldere exit-strategie en zicht daarop. In fase 2 van dit project worden vorm en (rand)voorwaarden ook verder uitgewerkt, inclusief een voorstel voor een exit-strategie.</p>
<p>7. Investeringsvoorstellen moeten zijn afgestemd met de gemeentelijke, rijks- of Europese agenda. Een optimale benutting van Europese en rijksmiddelen (bereedneerd vanuit de Brabantse opgaven) is daarbij een belangrijke overweging.</p>		<p>Er is al een breed instrumentarium aanwezig voor kapitaalverstrekking voor innovatief MKB. In veel gevallen is dit wel primair ingestoken vanuit technologische-innovaties (cq. wordt leisure uitgesloten) dan wel gericht op eerdere (bv. subsidies via REAP, SIR) of latere fases (zoals ondernemingsparticipaties). Sommige instrumenten zouden geschikt kunnen zijn als voorafgaande support, cofinanciering (bijvoorbeeld ingeval van cross-overs met high tech), of juist voor de vervolgfase.</p> <p>Het voorstel wordt in die zin afgestemd dat er wordt gezocht naar aanvulling (waar zitten de gaten, leisure is als sector vaak uitgesloten) en waar kan aansluiting (oa dmv cross overs) worden gezocht.</p> <p>. Hiermee wordt nadrukkelijk naar de beschikbare Rijks- en Europese middelen gekeken en waar</p>

		voorkomend/relevant ook gemeentelijke fondsen.
8. Investeringsvoorstellen (kunnen) worden ontwikkeld of uitgevoerd door inzet van ontwikkel- of uitvoeringsvermogen van buiten. Daar waar mogelijk zal gebruik worden gemaakt van initiatieven vanuit de regio of die kunnen rekenen op draagvlak in de regio, calls for proposals, ontwerp-wedstrijden en partnerschappen voor de ontwikkeling van investeringsprojecten. Buitenlandse voorbeelden leren dat uitvoering van omvangrijke innovatie-programma's veelal gebeurt door zelfstandige organisaties, ontwikkelmaatschappijen of publieke holdings. Het voordeel van op een dergelijke manier op afstand zetten is dat op onderdelen meer professionaliteit en uitvoeringskracht beschikbaar is. De provinciale organisatie kan zich hierdoor richten op regie en monitoren van doelbereik en maatschappelijk effecten.	Ja.	<p>Om deze stimulering van de Leisure sector te realiseren vragen de Efteling, Beekse Bergen en Midpoint. AgriFoodCapital, NHTV, TOP-Brabant, Regio West-Brabant en VisitBrabant de provincie nu om het mogelijk te maken een Leisure-ontwikkelfonds op te zetten. Het fonds is al genoemd in het kwartiermakersrapport van Bart de Boer (2014)¹.</p> <p>De Efteling, Beekse Bergen, Midpoint en Visit Brabant zijn al in de eerste fase betrokken bij de opzet/financiering van het fonds.</p> <p>In de uitwerking wordt een goede samenwerking met/door de BOM, Midpoint en Visit voorzien.</p>

¹ Kwartiermakersrapport VisitBrabant | ConnectBrabant. Bart de Boer 2014: "Het financieel stimuleren van productontwikkeling is een verantwoordelijkheid van diverse partijen. Gelet op de economische doelstellingen voor de vrijetijdseconomie zou het op zijn plaats zijn om een terugverdienmodel te hanteren voor de gewenste financiering, bijvoorbeeld in de vorm van een Fonds voor de Vrijetijdseconomie van gezamenlijke partners. Een dergelijk fonds zou gericht moeten zijn op thema's die niet vanzelf door de markt kunnen worden opgepakt, zoals innovaties, cross-overs en internationale profilering. Hierbij wordt de BOM een partner van belang, met het oog op innovatieve productontwikkeling en toenemende economische spin-off."